

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:
 3 hasábos petítor egyszer
 18 fillér, többszöri hirde-
 tésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közle-
 mények a szerkesztőséghez
 (Wlassics-utca 25. sz.), az
 anyagi részét illető közle-
 mények pedig a kiadóhiva-
 talhoz (Ujváros-utca 25. sz.)
 küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A kivándorlási kongresszus.

A dunántuli ember még nem sokkal ezelőtt alig tudta felfogni, hogy magyar ember elmeheessen Amerikába kenyeret keresni. Mert valahogyan csak megélt itthon is; egy kis kenyere, adóra való garasa akadt s a földjét mindig jobban szerette, mint a pénzt. A mi parasztságunk olyan természetű, hogy mindegyik szeretné a faluja határának felét, de tőkepénz, értékpapíros után nem töri magát.

Mikor azonban a gazdasági viszonyok annyira rosszra fordultak, hogy a föld nem tudta már eltartani a szaporodó népességet, a munkabérek emelkedése pedig nem állott arányban a terhek szaporodásával, akkor már akadtak nálunk is, akik kivándoroltak.

Zalában az elköltözés legelőször a Balaton melletti, phylloxéra által sújtott vidékeken jelentkezett. Onnét azonban még csak Keeskemétre s más oly vidékekre igyekezett a szőlőműveléshez szokott nép, ahol a homokterületek szőlőkultúrája keletkezett és fellendült. Később Horvátország felé kezdődött az elköltözés, mert annak egyes vidékein kevés pénzért nagy darab földet lehetett kapni; ma pedig már az amerikai uttól sem irtózik, különösen, ha rátalál a kivándorlási ügynök a sorsával elégedetlen emberre, akit elemi csapások, adósság, sokszor a könnyelműség tönkretettek.

A kivándorlás okait, megakadályozásának módjait felkutatni, a nemzet értékes munkás elemeit a hazához kötni, megélhetésének biztosítására szolgáló intézmények létesítésén fáradozni: ez lesz a célja a dunántuli kivándorlás ügyében június 15-én tartandó kongresszusnak, amelynek programját a múlt héten állapították meg a Veszprémben összegyűlt lelkes vezérférfiak.

Ez a program remélni engedi, hogy a kongresszus nem fog meddő munkát végezni. A dolgok lényegében, gazdasági bajainkban keresi a kivándorlás okait. Nem speechelni a népről akademikus értekezéseket tartani, hanem dolgozni akar. A vezetők okultak a felvidék példáján, ahol a kivándorlást először egyszerűen ignorálták, később türték s mikor már elhatalmasodott, még a legerősebb praeventióval sem tudták megakadályozni.

Különösen azonban két dolgot kellene a kongresszusnak a legnagyobb körültekintéssel, alapos tanulmány alapján tárgyalni. Az egyik a kivándorlási ügynökök működése, a másik a szállítási vállalatok lelkiismeretlen üzelve.

Mert igaz, hogy a kivándorlási vágy és kedv forrása a gazdasági viszonyokban van; de az is bizonyos, hogy a kivándorlás közvetlen oka mindig, minden egyes esetben az ügynök.

Régi, keserves téma ez már Magyarország felső megyéiben, ahol különösen a tót ajku lakosság erősen fogy s a férfi nép örökké uton van az Óceánon Európa és Amerika között. Vannak olyan falvak, ahol egy időben csak az asszonyok, tehetetlen öregek és a gyermekek maradtak otthon krumplit enni, a munkabíró férfiak amerikai gyárakban, bányákban, dockokban keresték a dollárokat s amelyik nem szerette tulajdosan a pálinkát, az küldött is hébe-korba segítséget a sárosmegyei kis faluban rongyoskodó gyerekeknek.

A tótok azonban már sokat tanultak odakinn s aki visszatér, keserves dolgokat tud mesélni arról a lelkiismeretlen kizsákmányolásról, arról az új rabszolgaságról, amelynek a szegény kivándorló és néhány garasa áldozatul esik. Mert az egész kivándorlási mozgalmat néhány ügynök csinálja. Ez a kivándorlási ügynökség a legalábbvaló foglalkozás, mert szegény, nyomorult emberek garasaiból táplálkozik. Az Európa és Amerika között járó nagy hajók fedélzete részére gyűjtik az utasokat. A hajó megteszi az utat, ha van fedélközi utasa, ha nincs. Olyanforma portéka a fedélközi nép, mint a hajófenék tehér. Ha van, jó, legalább valamit fizetnek érte; ha nincs, azért a hajó megteszi rendes utját, de a vállalat elesik attól a jövedelemtől, amit a fenékteherért kapna.

A fedélközi utasok is arra jők, hogy egy különben kihasználhatatlan helyet a hajózási vállalatok részére jövedelmezővé tegyenek. A vállalatok tehát a vitelbér jelentékeny százalékát átengedik a kivándorlási ügynököknek, mert a vállalatok ha csekély vitelbért kapnak is, csak nyerhetnek, mert lassujáratu hajóik, amelyek rendszerint csak teherszállításra vannak berendezve, egy

esomó nyomorult embert is átszállítanak az új világba; vagy személyszállító hajóik minden helyét kihasználhatják.

Különösen egy német hajózási társaság utazik a kivándorlókra s legtöbbször ennek a szolgálatában állanak az ágensek, akik, amióta Magyarországon jobban szemmel tartják őket, Bécsbe tették át lakásukat s onnét operálnak Magyarország felé. És pedig manap nem elégsznek meg a felvidéki tót néppel, mert ott már annak, aki hazát akarna cserélni, annyija sincs, hogy az ügynök provizióját megfizethetné, hanem rávetették magukat a Dunántulra.

Nem elég, hogy a kivándorló falujától Brémáig, Brémától New-Yorkig az ügynök zsákmánya, portékája, hanem a brooklyni kikötőben, vagy Braziliában és mindenütt, ahol ilyen eleven portékával megrakott hajó kiköt, már ügynökök várakoznak a munkát keresőkre. Aki dolgozni tud, kap munkát, de rabszolga lesz, mert a szabad Amerikában olyan munkabéri szerződéseket lehet kötni, hogy a munkás évekre eladja magát gazdájának. De aki munkába állhat, még szerencsés. Aki beteg lett az uton, akinek pénze nincs, hogy az ügynököt megfizethesse, avval szóba sem állanak. Azután kezdődik a nyomor.

Hozzájárul még ezekhez az is, hogy ma már a külföldi munkásnép beözönlését az Egyesült Államok nem szeretik. Nehezíti a magyar ember sorsát az is, hogy mig minden állam polgára a konzulátusoknál a legmesszebb menő oltalomban részesül, addig a magyar munkás a közös konzulátusnál is idegen azok előtt, akik közös tisztviselők ugyan, de magyarul nem tudnak.

Olaszországban, ahonnét a kivándorlás szintén nagy, törvénynyel mentették meg a kivándorlókat a zsarolástól s az állam gondoskodását az 1901. évi kivándorlási törvény a hajó fedélzetén, sőt a tengeren túl is érzi a munkás és meg is marad olasznak az elhagyott hazához.

A kivándorlás egy csapásra nem fog megszűnni, amint nem lehet annak okait egyszerre megszüntetni.

Ezért a legelső feladat az, hogy az államhatalom aktív beleavatkozzék a kivándorlás ügyébe s ne elégedjék meg pusztá figyelmeztetésekkel, rendőri intézkedésekkel.

Szép a kongresszus programja, de évtizedek munkáját öleli fel s félő, hogy minden jó akarat mellett sokat markol és keveset fog; azokra a teendőkre pedig, amelyek legsürgősebbek, a tárgyak halmaza miatt nem lesz módja és ideje.

Minél több gyakorlati értékkel bíró javaslatot és intézményt, minél kevesebb akadémikus értekezést követel a nemzet nagy érdeke. Itthon kell tartanunk népünket, meg kell mentenünk a munkás kezeket a nemzetnek. Akik eltávoztak e hazából messze idegenbe, érezzék a magyar állam oltalmazó kezét, erejét, hatalmát idegen földön is; a lelkiismeretlen kufárokat ki kell tiltani, ki kell üldözni innét, hogy meg ne ronthassák a magyar ember hazaszerető szívét.

A reprodukció.

Volt nekem München városában egy piktor barátom a többi között. Lengyel volt, a neve Bujakievics. Ezenkívül meg Klagovszkiak, Varsoveczkiek, Kamorovnak, Gordoniernek, Müllernek s miután velem megismerkedett, különös szimpátiából a magyarok iránt, Jancsinak is hívták. Ennek e sok névnek pedig az a története, hogy az én festőm, a máskülönb komoly művészember, néha en gros is dolgozott. Az otthoni pénzeknek az a természetük, hogy késnek, a mecenások is szórványosan jelentkeznek. Ilyenformán az én piktorom gyakran jött arra a kellemetlen tapasztalatra, hogy ebédre van valamieske pénz, de vacsorára már nincs. Nem jött zavarba. Föltett a stafétájra négy-öt darab deszkát, szivaros-skatula födelét meg efféle s a kékekkel hirtelen ráfestette valamennyire az eget, a zölddel a mezőt, valami barnás színből elkészült a fák kérge, valami szürkés-fehérrrel a meszelt házak oldala... Aztán embert, gyereket, lovat, tehenet dobált bele a képekbe csak úgy rajz nélkül, *fejből* s mire kiszivtunk egy pipa dohányt, megszáradtak valamennyire a művek. S fizetett a boltos a munkáért, mint a köles, amikor tudniillik rosszul fizet a köles. Egy műért négy-öt márkát kapott a művész. Keveset, de mindenesetre többet, mint amennyit megértek a képek. Azok tudniillik semmit se értek, éppen semmit; még annyit se, amennyi festéket rájuk mázolt a polyák. De a boltosnak is igaza volt azért a maga szempontjából. Akad vevője az ilyesminek is. Emberek,

akik olesón akarnak venni eredeti képeket s emberek, akiknek fogalmuk nincs arról, hogy mi a kép. No hát kaphattak egy eredeti Klagovszkit, Varsoveczkit, Gordoniert — egy és ugyanazon kézből.

Mikor én egynémely müncheni vacsoráknak ezt a humoros történetét elbeszéltem itthon és pedig művész-társaságban, fölvilágosítottak, hogy az én müncheni barátom nem áll egyedül a képcsinálásnak illetően himes mezején. Bőven akad olyan garasos piktor, aki modelt azóta se látott, hogy hátat fordított az iskolának és aki egy negyedikeletemi szobácska ablaka mögött éppen úgy találmra festi a dieső természetet, mint ahogy az én barátom eselekedte azt viceből. S egyszerre négy-öt vászonra, hogy ne kelljen sokat bajoskodni a pénzikkal. Párisi, bécsi műkereskedők egész esomó fiatalembert foglalkoztatnak ilyenformán. És aztán mi lesz ezzel a tengernyi mázolóssal, amit így összehordanak?

Erre egy, minket nagyon is közről érdeklő feleletet kaptam nemrégiben és pedig Deésről. S érdeklődve a kérdés iránt, egyik kolozsvári lapból is kivágtam néhány sort. Hát Deésen az történt, hogy egy idegen ur képkiallítása számára elkérte és meg is kapta a vármegyeház dísztermét. Az idegen ur a meghívón, amelyet szétküldött és amiben kiállítása megtekintésére invitálja meg az uraságokat, szerényen a rendezőnek nevezi magát, egyszersmind a nagyérdemű publikum szíves figyelmébe ajánlja azt, hogy minden kép díszes rámba van foglalva és jutányos áron eladó. Ez az ur: vigéc. Utazó ügynöke a bécsi cégnek, amely gyárilag állítja elő a művészetet s csodálatosképen egy kiesi, de intelligens város belemegy abba, hogy ezzel a művészetet traktálják. Sőt a nagyobb és még intelligensebb város is belemegy. A kolozsvári újság ugyanennek az urnak a kiállításáról ezt írja:

A Központi Szálloda emeleti termében ma, vasárnapról kezdve egy érdekes és megtekintésre méltó képkiallítás fog megnyitni. Eredeti olajfestésű képek lesznek ott kiállítva, számra nézve mintegy száz, amiket fiatal, jobbára magyar művészek festettek. A képkiallítás teljesen díjtalanul tekinthető meg. A kiállított képek egytől-egyig eladók.

De mennyire eladók! Hiszen egyebet se akar a kiállítás, mint eladni és pedig szemetet eladni. S ha Franciországban meg Németországban akad publikum az ilyen vásárra, hát természetesen akad nálunk is s bár Magyarországon még fejletlen — hál' Istennek — az ilyes üzlet, segít rajtunk a bécsi boltos és a bécsi ügynök. Annyi landchaftot hoz, amennyi tetszik. Csupa eredeti olajfestmény és nyolc-tíz forintért vesztegeti darabját — a kerettel együtt. S mivelhogy nálunk képet még csak tíz forint értékben is csak az intelligenciá vásárol, elvonja az arra való publikumot a tisztességes vásártól. Attól tudniillik, amiben a pénzéért értéket kap.

Természetesen nem arról a kiesi publikumról van szó, amely a Műcsarnokba vagy a Nemzeti Szalonba megy képet vásárolni. Olyan bugyelláris nem akad minden zsebben, amely elbirja az ilyen nemes passziót. De hát mire csinálja a reprodukciót? Néha olyan tökéletes mását a művész-munkának, ami harmonikusabb, színesebb, tökéletesebb mint az eredeti vászon. Miért jön az alkotó művésznek segítségére a másik művész, a reprodukáló, ha nem értjük meg, hogy mi kispézü emberek csak így, a művészi reprodukció révén juthatunk hozzá ahhoz, hogy művészi munkán pihenjen meg a szemünk, ha szobáink falára nézünk. Pihenjen és ne boszankodjék... Hát hogyan lehet pénzt adni azért a másolásért, ami úgy készül el, amint itt leírtam, amiért ugyanazon a pénzért tökéletes mását vehetem meg a mesterek munkáinak... Ha választhatok a Pityi Palkó és Muakácsy Mihály között, miért választom a Pityi Palkót? Az, hogy Pityi ur a saját kezével maszatolt a vászonra, csak nem szól mellette, amikor a másik képen elsőnek a hatalmas, teremtő erejű művész dolgozott, s utána egy sora a többi művésznek, akinek az volt a földadata, hogy a reprodukció olyan hűséges mása legyen az eredetinek, mintha csak a piktor lehelte volna rá az ideáját a papirosra.

Az egészen szegény ember kenyeret vesz a pénzeeskéjével és nem képet. A nem egészen szegény ember pedig nem csapassa be magát az ilyes, tisztán a tájékozatlanságra számító üzérkedéssel, amelynek ime, itt-ott rendelkezésére áll még a megyeház díszterme is. A mi képünk, kis pénzü urtársaim, a reprodukció. Abban művészeteket kapunk. Eredeti képet, amit mi meg tudunk fizetni, csak úgy lehet festeni, mint az én Bujakievics barátom. Hanem aztán tetszett volna csak látni, hogy mulatott ő azon a kunstmalereion. Ugyan kikacagta azokat, akik pénzt adtak az oly képekért, amiből ő ötöt mázolt össze egyszerre. S igaza volt neki.

Thury Zoltán.

Olcsó pénz.

Mikor a bankamatláb leszállott, azonnal világgá röpi a diadalkiallítás, hogy ime jobbra fordultak a forgalmi és ipari viszonyok s nemsokára bekövetkezik a várva várt gazdasági fellendülés, amely a hosszú depressió után új pezsgésbe hozza a gazdasági életet.

De a kamatláb leszállásának okait nem sokan keresték, elfogadták a legelőnyösebb, legkedvezőbb magyarázatot s mikor a depressió még mindegyre tart, nem tudják megmagyarázni, hogy olesó pénz mellett is ott vagyunk, ahol előbb voltunk.

TÁRCA.

Az én szép feleségem.

— Amerikai humoreszk. —

Egy böles ur kiszámította, hogy a földön minden egyes férfira egy és egyharmad nő esik. Én fejtétlenül hiszek a böleseknek, ezt tehát végtelen örömmel vettem tudomásul. Mert meg kell jegyeznem, hogy nekem csodálatosképen idáig csak egyetlen egy feleségem volt.

Adósa szívesen maradok bárkinék, a mi azonban nekem jár, azt kérlelhetetlen pontossággal szeretem behajtani.

Háromnegyed asszony azonban erre mifelénk a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, miután azonban jogomról lemondani nem szándékoztam, elhatároztam, hogy a még szükséges egynegyed asszonyt is magamhoz veszem, annyival is inkább, mert amint mondám, kölesönt másoktól a legnagyobb örömmel fogadok el.

Mint hű férj és kötelességtudó családapa természetesen siettem a hirt bájós nőmmel tudatni.

Feltártam előtte őszintén a helyzetet s ő így szólott:

— Kedves férjem, ön bolond.

— Sőt ellenkezőleg — válaszoltam én.

— Feküdjék le — mondá ő.

— Nem vagyok álmos — feleltem én.

Ő sirni kezdett. Végre azonban megértett és így szólott:

— Nos, jól van. Csak egyre kérem, válaszszon magának egy rut nőt „másodikul.“

— Azt nem eselekszem, édesem. Sőt éppen a szépségre fogom a főszlyt helyezni. — Nem vagyok bolond.

— Pedig azt hittem, igen — felelte kecses nőm. — Különbben igaza van. Engedje meg tehát, hogy segítsék önnek e szépség feltalálásában. Egy eszám van: jövő héten lesz a szomszéd városban a női szépségverseny, vigyen el magával s a legszebbet, a pályanyertest, ám vegye ön feleségül.

— Imádlak angyal — suttogám és szívemhez szorítottam jövődó boldogságom már birtokomban levő ötven százalékát.

* * *

Az érdeklődés a szépségverseny iránt általános volt. A tér, mely a versenyessarnok előtt elterült, zsúfolva volt emberekkel.

Barátaimmal találkozáva, elbeszéltem nekik, miért jöttem ide.

Barátaim furesán, megnyult képpel néztek rám.

— De hisz te már nős vagy és a feleséged by God! egyike a legszebb asszonyoknak a nap alatt.

— Az mindegy — feleltem én — a mi nekem kijár, az kijár; ez az igazság. A nyertes az enyém lesz, az bizonyos.

— S mit csinálsz a feleségeddel?

— Goddam! — ez megmarad. — Hiszen hozzá is jogom van.

Barátaim csóválták a fejüket, én azonban nyugodt maradtam. Régi dolog, hogy okos embereknek számár barátjai szoktak lenni.

A találgatódzás a remélhető nyertes személye felől egyre tartott.

— A barna Berta bizonyos — vélte az egyik ur.

A barna Berta? nincs ellene kifogásom.

— A szőke Ilon a legszebb — vélte egy másik.

A szőke Ilon aranyos kis feleség lesz.

— A vörös Ernesztin nagyon veszedelmes versenytárs — szólott egy harmadik.

Egyszerre hatalmas »Hurrá!« harsant fel.

A nyertest hozták.

Virágot szórtak eléje, kendőket lobogtattak felé, úgy haladt az ünneplő sokaság között, mint egy királynő.

A kamatláb esőkkéne nem hozza meg a fellendülést, nem tudja fokozni a vállalkozási kedvet s a gazdasági pangás az egész vonalon tart. A pénzintézetek forgalma legjobban feltüneti és bizonyítja, hogy az olesó pénz sem képes előnyös fordulatot létrehozni. Most, mikor pénzbeségről beszélnek, a pénzintézetek forgalmának, a hitelkeresletnek hatalmas dimenziókat kellene öltenie. A forgalom emelkedése azonban várát magára s felhangzik a panasz minden oldalról, hogy még mindig nincs pezsdülő élet a vállalkozás terén.

De hogyan is lehetne, dacára az olesó pénznek?

Ahol vállalkozási kedv egyáltalában nincs, ott természetesen össze kell gyűlnie a pénznek a bankok trezorjaiban. Akinek szívesen adnának hitelt, az nem keresi, mert vagy nem talál alkalmas vállalkozási teret, vagy nem képes a saját tőkét jól gyümölcsöztetni; aki pedig szívesen venné a kölcsönt, annak nem adnak, mert a hosszú pangás alatt hitelképtelenné vált.

A nagy pénzintézetek nyeresége az olesó pénz mellett sem emelkedik. Ennek a magyarázata szintén csak az, hogy a forgalmat, amely mindig fokmérője a gazdasági élet haladásának, emelni nem tudják. A nagy bankok csak a forgalom kiterjesztésével képesek nyereségüket emelni, mert rájuk a pénz olesósága egymagában még nem jelent jövedelem többletet, miután amennyivel olesóbban kapják ők a kihelyezhető tőkéket, annyival olesóbban helyezik ki.

A kis takarékok jövedelmének emelkedése pedig nem azt jelenti, hogy a forgalom emelkedett, hanem egészen mást bizonyít.

Méltán panaszkodik a falusi ember, aki még ma is magas százalékot fizet kis kölcsöne után, pedig a világbankok alig tudják tőkéiket elhelyezni.

Régi panasz, régi dolog, sokat megbeszéltek a már, hogy a kamatláb esőkkéne, a pénz olesóbbodásának előnye az apró ember nem érzi s mikor a gazdasági pangás jövedelmének fokozását nem engedi meg, rá nézve teljesen mindegy, hogy a pénz olesó-e, vagy drága.

Régi már az az eszme is, hogy a feltétlen szabad verseny korlátozásával kellene segíteni s megakadályozni azt, hogy apró kis falusi pénzintézetek valóságos fufanggal képesek legyenek milliókat nyerni a kis váltókon, amelyek után telepítési díjat, kezelési díjat, vagy írárdíjat szednek. De a szabad verseny elvét ma még annyira üdvöt hozónak tartják, hogy még hosszú idő kell, amíg az állam maga bele fog nyulni ebbe a darázsfészekbe, amely nemesak nálunk, hanem az egész világon nagy és hatalmas.

A nagyobb pénzintézetek ellen nem lehet panasz. Ezek olyan haszonra dolgoznak, amely

Én készültem a nagy pillanatra.

Mikor azonban az ünnepelt szépségkirálynő közeledett hozzám, majd leszédültem a lábaimról.

Sem a barna Berta, sem a szőke Ilon, sem a vörös Ernesztin nem volt — hanem a feleségem.

Majdnem agyongratuláltak. Alig tudtam utat törni a szerencsekivánók sűrű tömegén az én gyönyörű feleségemhez.

— Édes, aranyos mókusom, csókolj meg...

Az én pályanyertes nőm azonban olyan hidegen nézett rajtam végig, hogy szinte jégszoborrá dermedtem.

— Ah, uram — szólalt meg végre — Amerika legszebb asszonya csak nem leszek olyan ostoba, hogy egy olyan bolond oldalán szenvedjem végig az életet, a milyen ön.

... Szólt és még az nap megindította ellenem a válópórt.

megfelel azon gazdasági haszonnak, amelyet a pénz forgalmának közvetítésével szereznek. A kamatláb a nagyobb intézetekben ha ritkán el is éri, de soha meg nem haladja a 8%-ot. A kis falusi takarékpénztárak pedig, amelyek egyes vidékeket uralnak, kényük, kedvük szerint fokozzák jövedelmüket. Ezekből a kis bankooskákban pedig nem vesz kölcsönt az, aki nagyobb anyagi erővel, nagyobb vagyonnal rendelkezik; hanem földművesek, kis iparosok, ipari és gazdasági munkások azok, akik kis váltóikat oda viszik. Akinek tehát már némi vagyona van, az olesóbb kamatra kap kölcsönt, míg az a szegény ember, aki naponként talán egy koronát keres és tavaszfélen vetőmagra, vagy kenyérré néhány forintra szorul, kénytelen sokkal magasabb kamatot fizetni.

A korlátlan tőkeuralom és a visszaélésig feltétlen szabad verseny hívei ezt avval indokolják meg, hogy a kockázat a kis pénzintézetek forgalmában aránylag nagyobb, mint a nagy bankoknál. Ez az érv azonban semmivé törpülne, ha megnéznék az évi leírások összegét. Falusi intézet alig ir le valamit, tehát vesztesége számba nem jöhet. Hiszen egy-egy apró váltón annyi kezes szerepel, hogy 50-60 koronáért öt hat ember van obligóban.

Szomorú dolog, hogy meglehetősen szigorú törvényünk van, amely a magas kamatok szedését tiltja, csak hogy ezt a törvényt meg lehet kerülni s annak éppen ott nem lehet érvényt szerezni, ahol a szigorú nagy gazdasági haszonnal járna.

Vannak olyan vidéki intézetek, amelyek ma is 5½ sőt 6% betéti kamatot fizetnek. Hogyan volna ez másként lehetséges, mint hogy kölcsönök után kétszer akkora kamatot vesznek.

Igaz, hogy a kis intézetek valamivel drágábban jutnak pénzhez, mint a nagyobbak; de hol van az megírva, hogy nagyobb nyereségért drágább pénz mellett is jogosítva vannak törvényellenes módon üzérkedni. Elégedjenek meg kisebb nyereséggel, szállítsák le a rezsit, ha pedig így sem tudnak existálni, szünjenek meg, mert létüknek nincs jogosultsága, szereplésük a gazdasági életnek nem használ. Engedjék át a teret a hitelszövetkezeteknek, amelyek talaja a falu, éltetője a kis embereknek garasa. Ma még ugyan ezek sem érnek többet egy fabatkával sem, de fejlődésük már magában rejti, megszüli üdvös hatásukat.

Az az intézet, amely még ma is, ilyen alacsony bankkamattal mellett a törvényesnél magasabb kamatokból tudja csak magát fentartani, az nem életképes.

Az apró vidéki intézeteket nem a gazdasági szükség, hanem a spekuláció, a vezérigazgatói állás esábitó volta teremti meg.

Az olesó pénz bebizonyítja, hogy nincs rájuk szükség, mert amely gazdasági célokért fennálló intézmény a gazdasági élet előnyös alakulásait nem képes éreztetni azokkal, akikből táplálkozik, ha a tőke olesóságának hasznait teljesen lefoglalja a maga részére, de nem hárítja a hitelkeresőkre is: az idegen test, holttetem a gazdasági szervezet testén és vagy assimilálódik, vagy elpusztul.

Mikor a takarékok ellen kifakadások hallatszanak, a vád ezekre a bankooskákra esik, amelyek a takarékpénztárak erkölcsi nivóját, gazdasági rendeltetésébe vetett hitet s a bizalmat aláássák.

Maguk a pénzintézetek, még azok is, amelyek helyes irányban fejlődtek s helyes elvek alapján dolgoznak, látják majd ennek első sorban kárát, mert a forgalmat elharásolják a néphez közelebb fekvő apró intézetek, a nép pedig nem látja hasznát a tőkebőségnek.

Csatornázás.

Régóta vajudik már Zalaegerszeg város csatornázásának kérdése, amelyről a rohamos haladás közben elfelejtettek idejekorán gondoskodni. Az előmunkálatok — úgy tudjuk — folyamatban vannak, de hogy mikor tudja a város, amely annyi terhet szedett a nyakára, hogy görnyed alatta, a szükséges pénzt előteremteni, az még a jövő titka.

Pedig elő kell venni, az bizonyos. Ez a város nem maradhat hosszabb ideig csatornák nélkül, mert fekvése, építkezési rendszere, a beltelkek elhelyezése olyan, hogy csatornázás nélkül a szennyvizet levezetni lehetetlen, a talajvíz mindenütt megfertőzteti a talajt és több helyen az állandó, bűzös poesolyákat meg kell túrni az egész éven keresztül.

Télen csak megvolnánk valahogy, de a nyáron rettenetes kínok és veszedelmek között érezzük a csatornák hiányát.

A rend és köztisztaság azt követeli, hogy minden piszok, szennyvíz, szemét a háznál maradjon, mert az utczán, nyílt folyókákban nem esörgedezhet sem a mosogató lé, sem a kékítő, szappanos víz. A rendőrség dicséretére legyen mondva, szigorúan ellenőrzik, hogy a piszkos víz az utczákra ne kerüljön.

De a házigazdáknak valahogy mégis segíteniük kell magukon s miután csatorna nincs, ásniuk egy jókora emésztő gödröt, amelybe beleöntözik az összes szemetet, piszkos levet. A város legnagyobb részének talaja talajvízzel telített kékes agyag, amely a vizet hetekig megtűri magán, de fel nem issza. Az emésztő gödrökbe összehordott piszok tehát bűzlik, rothad egész nyáron át s valósággal türethetlenné teszi a helyzetet azokban az udvarokban, amelyeknek szélessége öt lépés.

Mert esodálatos a mi építkezési rendszerünk is. Az udvarok kiesnyek, szűkek. Úgy gazdálkodnak a helylyel, mintha a budapesti Andrassyúton állnának kis házikóink, mintha nem volna helye a terjeszkedésnek. Csak hogy persze nem a templomajja-uteza, a pap-uteza, cigány-uteza szomszédságában kellene a terjeszkedésre alkalmas területeket keresni, mert ott a talaj sűppedékes, a levegő nyirkos. Ott egészséges emberi tanyákat soha sem fognak építeni. Elképzelhető, hogy miképp fogják ott a levegőt megfertőztetni az emésztő gödrök, mert ott már a csatornázás ki is van zárva mindaddig, míg a Zala medrét nem szabályozzák, mert a talaj szintje is alacsonyabban fekszik, mint a Zala medre. Ott fog még csak beleszaladni a Zala vize a pincékbe, amit egyébként csatornák hiányában a magasabb helyeken fekvő épületeknél is megeselekszik.

Igy járnak az emésztő gödrök is. Valahányszor a Zala egy kiesít megduzzad, megtellenek vízzel, iszonyú bűzt terjesztenek s megfertőztetik a levegőt.

Valahogy segíteni kell a bajon, mert ezeket a gödröket még fertőtleníteni is alig lehet: a városban pedig megtűrni nem szabad. Bizony alig esodálható, hogy sokan kilesik, mikor nincs a közelben rendőr s a tilalom dacára az utczára hordják a szennyvizet.

Veszprémi értekezlet a kivándorlás ügyében.

Meglepő nagy számmal gyűltek össze Veszprémben az összes dunántúli vármegyék kiküldöttéi f. é. április hó 27-én, hogy a dunántúli kivándorlási kongresszusra felveendő tárgyakat megbeszéljék. Az értekezleten részt vettek a többi között: Sárközy komárommegyei főispán, Fenyvessy Ferenc veszprémmegyei főispán, Zichy Vladimir gróf, Eszterházy Ferenc gróf, Forster Géza az O. M. G. E. elnöke, Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkára; Ihász Lajos főrendi-

házi tag, Makfalvy Géza és a vármegyék gazdasági egyesületei által kiküldöttek, végül hivatalból, mint az ügy referensei Somogy megyéből Noszlopy Tivadar és a mi vármegyénkben Kauffmann Mátyás vármegyei aljegyzők. Zalavármegye gazdasági egyesülete részéről Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő, mint az egyesület elnöke volt bejelentve, ki azonban akadályoztatása miatt táviratilag mentette ki magát. Forster Géza vázolta az értekezlet célját, s ajánlatára egyhangulag az értekezlet elnökevé Fenyvessy Ferenc főispán választott meg. Diszelnök lett: gróf Eszterházy Ferenc, alelnökké megválasztottak: Forster Géza és Makfalvy Géza; jegyzökké: Paur Ödön hirlapíró és Lakner főispáni titkár.

Szilassy Zoltán előadó Dumántúiban a kivándorlás tüneteit és annak okait ismertette az értekezletnek bemutatta az O. M. G. E. által elkészített tervezetet, amelynek fő pontjai a következők:

1. Mezőgazdaság. Az állattenyésztés fejlesztése. Tejgazdaságok létesítése. Juhtenyésztés. Sajt és turókészítés fejlesztése. Baromfitenyésztés és tojáserősítő szövetkezetek. Gyümölcstermelés. Talajművelés.

2. Szőlők felújítása. Borértékesítés. Pinceszövetkezetek.

3. Erdészet. A legelőerdők és a legeltetés céljára okszerűen felhasználható erdészeti területek kérdése. Véderdők új kijelölése. Kopár területek befásítása.

4. Iparágak fejlesztésére irányuló javaslatok. Faipar, anyag és kőfejtő ipar; laposnád-ipar; vesszőfonás, fonó és szövőipar. Szeszipar.

5. Fogyasztási és értékesítési szövetkezetek.

6. A középosztály megerősítése.

7. A birtok szétforgácsolódása és örökösödési törvényeink. Birtokminimum. Homestead. Telepítés.

8. Tagosítás gyors és olcsó keresztülvitele. Telekkönyvek helyesbítése. Végrehajtási eljárásról szóló törvény módosítása.

9. Községi gazdálkodás reformja; pótdadók korlátozása. Fogyasztási adók csökkentése.

10. Magas kamatu kölcsönök konvertálása. Hitelszövetkezetek fejlesztése. Takarékpénztárak reformja. Uzsoratorvény szigorítása. Koresmahitel és váltóképeség korlátozása.

11. Elemi oktatás ügye. Gazdasági ismétlő iskolák. Vándortanárak. Gazdakörök szervezése.

12. Nők foglalkoztatása.

13. Mértékletességi egyletek. Népkönyvtárak. Papok és tanítók jutalmazása.

14. Munkaközvetítés.

15. A kivándorlási ügy törvényes rendezésénél fölmerülő kivánalmak. (Ügynökök megrendszabályozása. Kivándorlók pénze. Kivándorlási engedély feltételeinek szigorítása.)

A kongresszus idejéről 1902. évi Junius 15 és 16-ika lett kitűzve. A kongresszus helye felett vita támadt. Eredetileg Nagykanizsára tűzték ki a kongresszust, de hosszú vita után abban állapodtak meg, hogy a helyi bizottság döntse el, vajon Balatonfüred vagy Veszprém legyen-e a kongresszus helye.

A kongresszus tárgyai felett kifejtődött vita folyamán többen soknak találták az anyagot, s aggódalmuknak adtak kifejezést, hogy nem lesz képes mindazt, ami a tervezetben foglaltatik, alaposan megvitálni.

Zichy Vladimir gróf fejtegette a kongresszus szükségességét, a kivándorlás jelenlegi helyzetét és annak belső okait. Az értekezlet figyelmét kérte arra irányítani, hogy a kivándorlásra vonatkozó összes adatok összegyűjtessenek és hogy az egész mozgalom csak arra szorítkozzék, hogy a kivándorlás csökkentessék, a kivándorlás szabályoztassék. Különösen szabályoztassék az úgynevezett munkaszerezési kivándorlás, mert aki azért megy ki, hogy dolgozni akar, az a nemzet értékes és megbecsülhetlen anyaga; oda kell tehát hatni, hogy ez az anyag hazánkra nézve el ne vesszen és szívében oda künn is megtartsa a hazaszeretet nemes érzelmét.

Makfalvy Géza különösen a Szlavoniába kivándorlottakra tereli az értekezlet figyelmét, mert a kivándorlottak nagy részét, magyarság tekintetéből sokkal nagyobb veszély fenyegeti, mint az Amerikába kivándorlottakat.

Ezután Kozlovicsy veszprémmegye alispánja következő indítványát fogadta el az értekezlet: Kerestessenek meg az összes törvényhatóságok, hogy a következő adatokat legpontosabban beszeressék; a) Mikor indult meg a kivándorlási

mozgalom? b) Ez idő szerint hányan vannak és hányan voltak az utolsó két év végén? c) Mekkora összegek érkeztek egyes községekbe Amerikából? d) Katonakötelesek minő mérvben mennek ki? e) A nőknél minő mérvben jelentkeznek a kivándorlás? és f) Hányan és mily állapotban térnek vissza?

Végül a tervezetbe szólott Kauffmann Mátyás zalavármegyei aljegyző, aki az O. M. G. E. által készített tervezetet kéri egész mivoltában elfogadni, mert igaz ugyan, hogy az anyag óriási, de a kivándorlást csökkenteni, helyes irányba terelni nem lehet részleges orvoslási módokkal, hanem csakis alapos, minden téren szükséges radikális, mélyreható reformokkal. A tervezet bibájtul rótták fel, hogy esupa általános okokkal foglalkozik! Igaz ez, de ez okok különösek is egyszerre mind, mert vannak egyes vidékek, hol nagyon is benső okozati összefüggésben van a kivándorlás a szőlő kipusztulásával, a hol bor termelt, a bor értékesítés lehetetlenségével. Itt ott javul a helyzet a helyes felújítás által, másutt a borértékesítést előmozdító pinceszövetkezetek létesítése által. A tagosítás hány vidéknek megváltása lenne; annak gyors, olcsó és helyes keresztülvitele, a váltóképeség korlátozása stb. mindmennyi különös orvoslási mód; végül teljesnek látja a képet, mert kiterjeszkedik a közművelődésre is. Kéri, hogy az értekezlet különös figyelmét fordítsa a kivándorlottakra, szem előtt tartva Roosevelt által kiadott jelszót: »hogy meg kell az amerikai munkát védelmezni oly munkások ellen, akik szerződéssel kezökben jönnek Amerikákába, hogy alacsony életmódjuknál fogva a munkapiacra az amerikai munkásnál olcsóbban kínálják munkájukat s így az amerikai munkabéreket leszorítják,« a melynek nyomán megindult a mozgalom oda át a bevándorlás akadályozására! Az értekezlet elfogadta az egész tervezetet. Ezután gróf Eszterházy indítványára az értekezlet táviratilag üdvözölte a belügyminisztert és a földművelésügyi minisztert. Értekezlet után a Koronában gyűltek össze mintegy százán ebédre, a melyen az első pohárköszöntőt Ó felségére mondta Fenyvessy főispán.

Képviselőtestületi gyűlés.

A városi képviselőtestület április hó 28-án Várhidy Lajos polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott.

Elnöklő polgármester a megjelent képviselőket üdvözölvén, az ülést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére Baly Béla és Bedő János képviselőket kéri fel.

Majd megemlékezett a szomorú veszteségről, mely a képviselőtestületet egyik szerény, de munkás választott tagjának, Rosenberg Sándornak hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhanyagával érte; indítványára a közgyűlés az elhunyt emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg, s a gyászoló családnál részvétét fejezi ki.

Folytatólag a napirend előtt örömmel jelenté elnöklő polgármester, hogy a megyés püspök az üresedésben volt zalaegerszegi plebánosi állásra Legáth Kálmán szenttamási apátplebánost nevezte ki, aki hivatalos állását már el is foglalta. A közgyűlés a kinevezést örömmel vette tudomásul.

Olvastatott a városi téglagyárnak Grünbaum Ferenc volt bérletől való átvétele tárgyában betervezett tanácsi jelentés, amely részletesen beszámol az átvétel körül felmerült egyes mozzanatokról; végül javasolja a volt bérlet által a kártérítésül felajánlott 1500 K összegnek elfogadását azzal, hogy a volt bérlet április 28-tól kezdve naponként 25.000 db. téglát és eszerépszindelyt köteles a téglaszintől elszállítani (amely t. i. tulajdonát képezi) s azon fölül a város által onnan elhordatott téglák szállítási díját utólag megtéríti. A közgyűlés a városi tanácsnak ebben az ügyben tett összes intézkedését helyesítőleg tudomásul vette, valamint egyhangulag hozzájárult az összes kártérítési követeléseknek 1500 K-val való megváltásába.

Tanácsi előterjesztés a városi esemete kertnél kihasítandó új utcához szükséges 1620 □

méter területnek □ méterenként 1 koronáért dr. Obersohn Mór zalaegerszegi lakóstól leendő megvásárlása tárgyában. E tárgy harmadik gyűlésen kerülvén tárgysorozatba, a közgyűlés — tekintet nélkül a megjelent képviselők számára érdemlegesen határozott, névszerinti szavazással — két szavazat többséggel elhatározván a szóban forgó területnek a tanácsi javaslat szerint megvételét, még pedig □ méterenként egy korona vételösszeg mellett.

Ez ügyvel kapcsolatban dr. Czinder István képviselő indítványozta, hogy a tanács részéről a szükséges előzetes intézkedések megtéteésenek a templom alatt levő szénatértől a vasutig vezető úgynevezett vasuti utcának nyitása tárgyában. A polgármesternek ez ügyben tett felvilágosítása után dr. Szigethy Elemér városi ügyész indítványára a városi tanács addig is, míg a tervbe vett felmérés után az ezzel kapcsolatban levő szóban forgó utcanyitási ügye napirendre kerül, megbizatik, hogy szakközgegyével nyomon kövessék ki az utcába eső területeknek birtokviszonyait és azokat hozassa rendbe, ne-hogy a rendezetlen birtokviszonyok annak idején az utcanyitásnál akadályul szolgáljanak.

A városi gyámpénztár 1901. évi számadását és mérlegét, amelyet a városi számvizsgáló bizottság megvizsgált és helyesnek talált, a közgyűlés jóvá hagyta.

Rosenberg Sándor elhalálozásával megüresedett városi képviselői állásra, mint első póttag Lendvay László hivatott be s egyuttal a közegészségügyi és iparos tanoncsiskolai bizottságba osztatott be, Thassy Kristóf városi képviselő pedig a pénzügyi, kölesönügyi és alapítványi bizottságba.

Ülés végén Udvardy Ignác képviselő kérdést intézett polgármesterhez a posta palota építésének végleges leszámolása tárgyában. Polgármester előadta, hogy a számvevői állásban beállt változás késleltette a leszámolást, amelyen jelenleg az ujonnan megválasztott számvevő dolgozik, s azután kell a városi mérnök és városi ügyésznek egyes dolgokat tisztába hozni, mikor is a leszámolás végleg lebonyolítható lesz, melynek eredményét annak idején a képviselőtestületnek be fogja jelenteni.

Hírek.

A vármegyei házból. Az állandó választmány dr. Jankovich László gróf főispán elnöklése alatt e hó 3-ikán ülést tartott, amelyen a májusi közgyűlés tárgysorozatába felvett ügyeket le-tárgyalták. Ugyanezen napon a közegészségügyi bizottság is ülésezett dr. Haudek Ágoston elnöklése alatt. A bizottság a bábaügy rendezésére vonatkozó szabályrendeletet elkészítette s annak alapján a szülésznői köröket kijelölte.

Miniszeri biztosok. A vallás- és közoktatás-ügyi m. kir. miniszter a felső kereskedelmi iskolák idei érettségi vizsgálatának biztosait már kinevezte. A zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolára nézve dr. Beke Manó egyetemi tanárt, a nagykanizsai izr. felső kereskedelmi iskolára nézve pedig dr. Kövesligeti Radó egyetemi tanárt bizta meg az idei érettségi vizsgálatok vezetésével.

Bírói áthelyezés. O felsége Horváth Ede sümegi kir. járásbírónak a győri kir. járásbíró-sághoz eddigi minőségben saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

Esküvő. Mult hó 29-én fényes esküvő ment végbe városunkban. Penez Béla a pápai 7-ik honvédhuszár ezred főhadnagya vezette oltárhoz Antos Róza urhölgyet. A fényes nászkíséret 11 órakor vonult a róm. kath. templomba. A fiatal pár még a délután folyamán elutazott.

Fagy. Szomorú reggeire virradtunk május 1-én. A nap fényesen szórta sugarait, kék volt az égbolt, esendes a levegő, de vastag dér csillogott a napsugárban, a dérvett virág szomoruan hajolt a föld felé s az esővízből visszamaradt

apró tócsákra vékony jeget vont a hideg éjszaka. A hőmérő reggel öt órakor egy fokot mutatott. Április utolsó napján este már valószínű volt a veszedelem. A felhős ég kitisztult, a szél elült s a hőmérő, amely délután négy fokon állott, óráról-órára szállott alá. Több szőlősgazda védekezett is a fagy ellen. A Jánya hegy keleti oldalán erősen füstöltek. Május 1-én reggel általában elágytak; mindenki azt hitte, hogy vége van a hegyeknek, mezőknek is. A gyümölcsfák virágzásban vannak; a szőlő most hozza első zsege leveleit; mi kell a gyenge virágnak, apró szőlőlevélnek? Akinek félteni valója volt, május 1-én kirándult fagykárt keresni. Csodák csodája azonban, a kár nem jelentékeny. Több szőlősgazdát, akiknek szőlői alacsonyabban fekszenek, erősen megkárosított ugyan a fagy, de a magasabb lejtőkön nincs kár. A Jánya keleti oldalán, az Eggerszhegy keleti lábán s a Pipahegy keleti részén lehet a fagyot leginkább észlelni; ott is inkább a fiatal ültetéseken vitt végbe nagyobb pusztítást.

Keszthely város képviselőtestületének április 26-án Nagy István városbíró elnöklése mellett tartott ülésén Csirke István jegyző indítványára elhatározta, hogy a vasúti részvényeket eladják. Elénk vitát keltett a megyei árvaszék végzése négy árvatári hiányzó érték pótlására, melyek összesen 15.298 K 90 f-t tesznek ki; végül kimondták a jelenlegi városi ügyésznek, valamint elődjének felvilágosítása után, hogy az árvaszéknek a város ellen elfogadható jogalapon kereseti joga egyik ügyben nincs; mert három ügy, mint régi, elévült, a negyediknél pedig az árvaszék terhelő a felelősség, mivel az érdekeit féltől adóssal elfogadásával a várost a felelősség kötelezettsége alól feloldotta. — A honvédtisztek által igényelt lakások természetbeni kiszolgáltatása, esetleg lakbérpótlék utalványozása tárgyában kimondta a kögyűlés, hogy a tisztikar által igényelt természetbeni lakásokkal a község nem rendelkezik és mivel a lakbérpótlék 1608 K-t tesz ki, intézkedik az iránt, hogy méltányos egyezség jöhessen létre. — Intézkedtek a Festeles-szobrot körülvevő park bekerítése tárgyában. — Az esküdtképes egyének 1903-ik évre szóló jegyzékének összeállításával Hofman A., Berényi B. és Szerdahelyi J. képviselőket bízták meg. — Sági János Keszthely és balatoni fürdőjének ismertetését magában foglaló füzetet írt s azt felajánlotta a városnak kinyomatás és legszélesebb körben való ismertetés végett. A képviselőtestület a hasznos művet elfogadta s annak 5000 példányban való kinyomatását elhatározta, szerzőnek pedig önzetlen fáradozásáért jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését.

A zalaegerszegi áll. főgymnasiumban a VIII. osztály vizsgalatai e sorrendben tartatnak meg: május 10-én délelőtt hittan, d. u. philosophia; május 12-én physika, mennyiségian és görög-pótló rajz; május 13-án: görög, német és latin; május 14-én történelem, magyar és görög-pótló irodalom.

Érettségi vizsgálat. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola felső osztályának osztályvizsgalata május hó 14-én lesz; az írásbeli érettségi vizsgálatok május 15-én kezdődnek s a következő sorrendben tartatnak: 16-án a magyar nyelvből, 17-én a német nyelvből, 20-án a könyvvitelből, 21-én a franczia nyelvből, 22-én a kereskedelmi számtanból, 23-án a politikai számtanból, 24-én a kereskedelmi levelezésből.

Gyászhir. Egy érdemben megöszült, a tanítás rögös terén félszázadot meghaladó időn keresztül lankadatlan buzgósággal és sikeres eredményvel működött tanférfiunk, *Könyve* József sümegi róm. kath. tanítónak gyászos elhunytáról vettünk hírt; meghalt április 30-án 79 éves korában, 55 éves tanítói működés után. Nagy részvét mellett temették el. Elhunytáról a sümegi róm. kath. elemi iskola tanítótörsülete külön gyászjelentést adott ki. Az elhunytban a megyei általános tanítói testület sümegi járási tanítókörre két évtizeden keresztül volt buzgó elnökét veszítette el. Béke poraira!

Mezőgazdasági tanfolyam a néptanítók számára. A magy. kir. földmivélségi miniszter a gazdasági ismétlő iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából folyó év július 15-től augusztus hó 10-éig 1. adai, 2. algyógyi, 3. eszkovári, 4. esabai, 5. hódmezővásárhelyi, 6. jászberényi, 7. karczagi, 8. komáromi, 9. kecskeméti, 10. lugosi, 11. nagy-szent-

miklósi, 12. rimaszombati, 13. szabadkai, 14. szentimrei, 15. breznóbányai, 16. pápai iskolákon 20—20, összesen 320 néptanító számára négyhetes gazdasági tanfolyamokat rendez. A négyhetes tanfolyam tartamára minden felvett néptanító száz korona általánosan részesül, melyből uti költség, ellátás, szóval minden költség fedezendő. Tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő oly néptanítók vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még részt nem vettek. A tanfolyamokra való felvételre a tanítók csak az illetékes vármegyei tanfelügyelőségük útján folyó évi május hó 15-ig jelentkezhetnek.

A zalaegerszegi legényegylet hangversenye
A kath. legényegylet — ha valami akadály fel nem merül, — f. é. május hó 11-én este 8 órakor a Korona vendéglő nagytermében tartja meg hangversenyét, melynek érdekes műsorára felhívjuk a közönség figyelmét. A műsor a következő számokból fog állani. 1. Isten áldja a tisztas ipart. Éneklő az egyleti dalárda. 2. Utazás Sveizban. Bemutatója 80 vetített képben Brutscher József, a szombathelyi legényegylet alelnöke. 3. Magyar Rapsodia Liszt Ferentől. Zongorán előadja Grész Elza. 4. Gvalleria Rustikana. Eredeti kuruc ábránd. Népdalok. Cimbalmon előadja Hajaal Paukovich Stefike. 5. A magas Tátráról. Szabad előadás 28 vetített képpel. Előadja Brutscher József, a szombathelyi kath. legényegylet alelnöke. 6. Őrszem. Abt F. Éneklő az egyleti dalárda. Ezen számban előforduló bariton szólót ifj. Czukelter Lajos joghallgató ur fogja énekelni, ami bizonyára a műsor egyik érdekessége leend. A műsor után tánc következik. Belépti díj 2 korona.

A tüzoltó egylet nyári mulatsága július 6-ikán, kedvezőtlen idő esetén július 13-án lesz a kaszahi kertben.

A csáktornyai állami tanítóképző-intézet első osztályába az 1902/1903-ik tanévre felvétetnek, kik életük 15-ik évét f. évi szeptember 1-én betöltik, vagy korengedélyt nyernek, testileg épek és egészségesek s a polgári-, vagy középiskola 4-ik osztályát elvégezték. A felveendő első éves tanító-növendékek 25-en államsegélyben részesülnek. Még pedig: első sorban mind a 25 növendék az intézet internátusában ingyen lakást és mosást kap; ezenkívül közülök előmenetelükhöz és anyagi viszonyaikhoz képest ingyen, vagy mérsékelt áron (havi 6 koronának, 12 koronának, 18 koronának, 24 koronának az intézet pénztárába történő befizetése mellett) az intézet köztartásán reggeli, ebéd és vésorából álló ételmezést nyernek. A felvételeire vonatkozó kérvények f. június hó 10-ig a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet igazgatóságához küldendők. A kérvényhez csatolandó: a folyamodó születési bizonyítványa, mult tanévi osztálybizonyítványa, s a jelen tanév időszaki értesítője, továbbá tisztai orvosi bizonyítvány a tanuló egészségi állapotáról és testi épségéről, hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, a kiskorú családtagok számáról és életkoráról s a családtag polgári állásáról. Ha a kérvényhez szegénységi bizonyítvány csatoltatik, a kérvény s mellékletei bélyegmentesek.

A keszthelyi ipartestület Opperl Károly elnök elnöklése alatt tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a felolvasott évi jelentést tudomásul vették. Az évi számadást 7.706 korona 39 fillér bevétellel, 7.065 korona 40 fillér kiadással és így 640 korona 99 fillér pénztármaradvánnyal tudomásul vették és a pénztárosnak a felmentvényt megadták. A tisztújítás eredménye: Braun Rudolf elnök; előjárósági tagok: Bernáth József, Harasztovics István, Hermán Lajos, Szalay Ignác, Riersch József, Neuwald Adolf, Salamon János, Sujánszky József, Reinhold Lajos, Perpiés Ferenc, Szerdahelyi Jenő, Gerstl Károly; számvizsgálók: Vekáp Ferenc, Fizáry Alajos, Wilim Péter. Az előjáróság alakuló ülésén Riersch Józsefet alelnökké, Pöltz Pált jegyzővé, Salamon Jánost pénztárossá és Bernáth Józsefet könyvtárossá választották.

Szüneti tanfolyamok lesznek a nyáron a budapesti és kolozsvári tanítóképző intézeteknél, a paedagogia, magyar irodalom, történelem, földrajz s természetrajzból. Mindenik helyen 50—50 tanító vesz részt, ezek közül 80-an államsegélyvel, 20-an pedig anélkül, az önként jelentkezők közül. Kérvényükhöz az utolsó helyi hatóságnak bizonyítványa csatolandó, amelyben folyamodónak tényleges alkalmazása és életkora igazolandó. A községi és felekezeti tanítók csak

önköltségükön vétetnek fel. Az államsegélyes nyolevan helyre hivatalból történik jelölés.

Kivándorlók bajai. A m. kir. belügyminiszter a következő körrendeletet intézte valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságokhoz. A brémai osztr. magyar konzulátusnak a közös külügyminiszterium által közölt jelentése szerint újabb időben gyakran előfordult, hogy kivándorolni szándékozók, kik németül sem tudnak, minden pénz nélkül érkeznek Brémába azon reményben, hogy a tengeren való átkelés költségeire szükséges pénzt ott szerzik meg, vagy mint hajómunkások, ingyen teszik meg az utat Amerikába. Felhívom a czímet, hogy intézkedjék, miszerint a kivándorolni szándékozók kellő módon figyelmeztessenek, miszerint elegendő utiköltség nélkül utra ne keljenek, mert Brémában munkaerő fölös számban áll rendelkezésre és a hajók a tengeri utra munkásokat nem vesznek föl, s így annak lesznek kitéve, hogy a német hatóságok által haza utasítottatnak.

Tanfolyamok tavaszi mulatsága. A zalaegerszegi állami polgári leány és állami felső kereskedelmi iskola tanulóinak szokásos tavaszi mulatsága az idén — tekintettel hogy a pünkösdi ünnepek korán esnek — kivételosen június hó 1-én lesz a kaszahi kertben.

Szőlő és borgazdasági tanfolyam. A tapolecai vincellériskolánál néptanítók részére rendezett négy hetes szőlő és borgazdasági tanfolyam április 29-én kezdődött s két hétig tart; a második részét októberben tartják meg, hogy a hallgatók az őszi és téli szőlőmunkákban is kiképzést nyerjenek. A tanfolyamra felvétettek: Baán Károly Pusztaherkály (Komárom m.), Bódiés Géza Hedrahely (Somogy m.), Brányi Zsigmond Csenge (Vas m.), Püzesi János Zsid (Zala m.), Gróf Mihály Bares (Somogy m.), Hajós Sándor Káptalanotói (Zala m.), Keller Antal Szt. Jakabfa (Zala m.), Keszler Zoltán Leszenze-István (Zala m.), Klencsár Béla Nikla (Somogy m.), Krampacher János Hahót (Zala m.), Kovács Sándor Ság (Vas m.), Kis Károly Baksa (Zala m.), Markovics János Orosztony (Zala m.), Moiss Gyula Völgyifalva (Zala m.), Németh Kálmán Kővágóörs (Zala m.), Németh József Zalabér (Zala m.), Tihanyi Lajos Ráczkanizsa (Zala m.), Tulipán Zsigmond Pápateszér (Veszprém m.), Váczi Sándor Szentkirályszabadja (Veszprém m.), Virág Géza Györvár (Vas m.).

Az Anker élet- és járadékbiztosító-társaságnak lapunk mai számában közzétett hirdetésére felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét. A társaság főügynöksége Zalaegerszegen Löwenstein Jakab és Ignác cégnél van.

Agyonszirt kisbíró. Hofmán Pál gypükajáni kisbíró kézbesíteni járt a faluban. Egy ház előtt Vitai Sándor egy legénytársával lárnozott, éktelenkedett. Hofmán rászólt a legényekre, de azoknak nem használt a szép szó, a kisbíró tehát pofonnal fenyegette meg a rakoncátlanokot s mikor az éktelen káromkodás csak tovább folyt, Hofmán Vitai pajtásait areul ütötte. A legény neki rohant Hofmánnak, lefogta a karjait, Vitai pedig kétszer beleszurt az éles bicsakkal. Az egyik szurás szegény kisbíró szívet járta át. Hofmán a helyszínén halva maradt. Özvegye és nyole árva fia siratja.

Modern csodák csodája. E cím alatt működik az a bűvésztársaság, mely a Kummer kávéházban bemutatkozott. Egytől-egyig ügyes program-pontjai vannak, melyek tanúságot tesznek arról, hogy a szereplők sokat tudó speciális művészek. Mrs. Stanlei-nek, az országos hírű illuziónistának pompás produkcióit, Cumberland Alosnak, a profétanőnek frappans jóslásait s a szép Flóra kisasszonynak spiritusza és szellem mutatványait a közönség zajosan megtapsolta. A bűvésztársaság pár napig a Kummer kávéházban rendez előadást.

Linchelés. A mult héten bement Grünhut Dávid eszahi boltoshoz egy Wilfing János nevű ausztriai csavargó és egy deci pálinkát kért. A boltban az öreg Grünhutné volt. Mikor az asszony hátra fordult, hogy pálinkát töltsön, Wilfing egy cukorvágó késsel úgy ütötte fejbe, hogy összerogyott. A csavargó ezután a fiókokat akarta fosztogatni, de egy vásárló lépett a boltba, aki látva a véres asszonyt, segítségért kiáltott. A csavargó futásnak eredt s egy pajtában elrejtőzött. Az összerogyott nép azonban felfedezte a rejtékhelyet, elővonszolta a gyilkost és a szó szoros értelmében meglinchelte. Addig ütötték, verték, míg mozdulni tudott.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a esáktornyai kisedovoda segélyezésére hatszáz korona államsegélyt utalványozott.

Köszönetnyilvánítás. Hónapokrn át tartó súlyos betegségben Ferenczy János, Gyuk István, Plichta Béla, Kovács Pál, Kele György és Koltay László körjegyző urak kegyelmek voltak nélkülözhető családomat szükségében adományokkal segíteni. A szíves adományokért ezúton mondok hálás köszönetet. Vutskiits Ignác.

Igaz barátság. Tíz év után a minap találkozott először két jó barát a Teréz-köruton. A viszontlátásnak mindketten nagyon megörültek. Miután a váratlan találkozás a Török A. és Tsa ismert bankháza előtt történt, ezt a sors utmutatásának tekintették s közösen egy sorsjegyet vásároltak Török bankházában. Az idő csak haladt, a sorsjegyet azonban nem húzták ki. A játékok egyike elvesztette türelmét és midőn fizetni kellett volna, bejelentette barátjának, hogy ő nem játszik tovább. Rövid gondolkodás után a másik elhatározta, hogy ő maga fizeti az egész sorsjegyet, azonban ugyanezen alkalommal felszólította barátját, hogy egy meg nem nevezhető jótékony célhoz járuljon hozzá 12 koronával. Ezen kérelmét a régi jó barát készséggel teljesítette. Nyolc nap múlva a sorsjegy tulajdonosa örömmel jelenti, hogy számunk nagy nyereményt nyert! „A mi sorsjegyünk?” — kérdi a jó barát meglepetve — hiszen én már nem játszom! — „De igenis, kedves barátom, mert a jótékony célra átadott pénzt sorsjegyünk megújítására fordítottam. Ugyanis nagy ostobaságnak tartottam, hogy elhagyjuk a játékot a főhúzás előtt!” — Így kellene minden játékosnak gondolkozni. Mert ritkán fordulhat elő olyan eset, hogy egyik barát titokban megújítsa a másik barát sorsjegyét.

Szálloda átvétel. Wiedemann János kávé és szállodás Sopronban a város tulajdonát képező Pannonia szállodát bérbe vette. Erre vonatkozó, mai számunkban megjelent hirdetését ajánljuk az olvasó közönség figyelmébe.

Jó szomszédok. Hajdu András és Borbás János balatonmagyaródi gazdáknak egymás mellett volt a földjük. Amolyan megyező szomszédok voltak. Egyik is, másik is beleszántott a másik földjébe s ezért örökös volt köztük a perpatvar. Legutóbb Borbás szántott el két barázdát, amiért Hajdu neki támadott a szomszédjának s egypárszor jól a földhöz teremtette. Ebből azonban nem lett nagy hiba, sőt a pörös felek megegyeztek, hogy majd a bíró döntse el a dolgukat. Borbás azonban nem ment el a bíróhoz, sőt másnap, mikor a mezőn találkozott a szomszédal, úgy összeszurkálta, hogy ott maradt a mezőn vérbe fagyva. Munkások találtak rá és szállították haza, Borbás pedig feljelentette magát.

Gyilkos gáz. Horváth Menyhárt pölöskei lakos kénytelenülve volt, hogy öreg feleségével együtt a faluban levő házat eladja és a szőlőhegyre menjen lakni. — Szobájukba egy tűzhelyet is építettek s hogy kipróbálják, 26-án este bele is gyújtottak s nyugodtan lefeküdtek. A férfit a szénelég megölte, öreg feleségét még élve tudták kihozni harmadnap múlva a szomszédok. Az öreg asszony a halállal vívódik.

Garázda péklegény. Hafenserer Ferenc újfalui illetőségű péksegéd a város egyik koresmájából ki, a másikba bement, hogy magának jó napot csináljon. A boroeskázás nagyon megártott a jámbornak, mert sokat ivott itt is, ott is. Végül hazavetődött a gazdájához, ahol beverte az összes ablakokat, gazdáját leütéssel fenyegette s olyan garázdaságot csinált, hogy rendőrnek kellett közbelépni, a ki elvitte a rendőrségre.

A tizedik osztálysorsjáték. Sobase volt szerencsére olyan nagyon szükségünk, mint most. Nagyon időszerű tehát a m. kir. szab. osztálysorsjáték tizedik sorsjátékának beköszönte. Már nem új intézmény hazánkban az osztálysorsjáték, hiszen kilenc sorsjátéka megkedvelteffe közönségünkkel és meggyökerezett a beléje vetett bizalmat. Kifogástalan működése, kezelésének abszolút korrektsége, szerencsés esélyeinek rendkívül kedvező volta, nyereményeinek sokasága és nagysága, a sorsjegyek vásárlását mindenki számára könnyítő osztályrendszer a magy. kir. szab. osztálysorsjátékot népszerűvé, sőt egyenesen közsükséggé tették. A most kezdődő X. osztálysorsjáték első osztályára szülő sorsjegyek már kaphatók. Ennek az osztálynak húzását az idén május 22. és 23-án tartják meg.

Talált tárgy. Egy darab, mintegy 2 kilónyi hektograf Massát találtak és átadták a rendőrségnek, ahol jogos tulajdonosa a hivatalos órák alatt atveheti.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 479 darab sertést s eladtak közülök 394 drb.-ot; szarvasmarhákból fölhajtásra került 42 darab és eladtak belőlük 31 darabot.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén a hivatalos adatok alapján: *lépfene*: Pusztamagyarod 1 u., Kerkaszentmihályfa 2 u., Alsóhrásésán 1 u., Mindszentkállya 1 p.; *veszetség*: Nova 1 u., Csáford 1 u., Zalaszentlászló 1 u.; *Ivarszeri hólyagos hiütés*: Cserenesőcz 1 u., Deklezsin 1 u., Dobronak 1 u., Felsőbisztrize 1 u., Felsőszenterzsébet 2 u., Petesháza 1 u., Rédiés 1 u., Báayavár 1 u., Belieza 2 u., VIII. Hegykerület 1 u., Lapány 1 u., Tótfalu 1 u., Zsedény 1 u., Murakeresztur-Kollátszeg 1 u., Beesehely 1 u., Csörnyeföld 1 u., Kerkaszentkirály 2 u., Szécsisziget 2 u., Muravid 2 u., Zalalövő 1 u.; *rühkór*: Karos 1 u., *sértésorbánc*: Mindszentkállya 8 u., Szepezd 9 u.; *sértésvész*: Belieza 1 m., Lapány 1 m., Rígyócz 1 m., Sormás 8 u., Petrivente 1 m., Szentpéterföld 6 u., Tótszerdahely 1 m., Tárnok-Oroklán 4 u., Alsópusztakovecz 1 u., Kotor 3 u., Gyömörő 1 u., Monostorapáti 1 u.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *lucerna* 68—75 K; *vörös heremag* 55—65 K; *lenmag* 18—19 K; *muhamag* 15—16 K; *muhamag* (régi mag) 7—9 K; *bükköny* 9½—10 K; *lófogú tengeri* 8½—8¾ K; *ballacim* 11—12 K.

Sürgősen írjon bárki „K K“ *posterestante Szeged*. Nagy mellékjövödelemre tehetnek szert, ha oly vidéken laknak, hol *körös* bogarak vannak. Gazdálkodók ha *rozt* termelnek s az *anya* rozt kiszedik, nagy jövedelmet szerezhetnek. Utasítás kérésre *ingyen*. *Részletfizetésre* porcellán szerviz, lámpa, chinaezüst. Kérésre árlap *ingyen*.

Felvétel

a hadsereg katonai nevelő- és képzőintézetében az 1902/3. iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi helyekre.

Kilépés folytán az idén előre láthatólag 10 hely üresedik meg és ezek a folyó tanév végeig még megüresedő helyekkel együtt a jövő 1902/3. iskolai év kezdetén a Kőszegen, Kismartonban és Kassán létező katonai alreáliskolák I., II., III. és IV. évfolyamaiban, a bécsujhelyi Terézia katonai akademia és a bécsi műszaki akademia I. évfolyamaiban, végre a fiúmei hadtengerészeti akademia I. évfolyamában lesznek betöltendőek.

A betöltendő helyekre a magyar korona országában honossággal bíró oly ifjak pályázhatnak, akik jó iskolai bizonyítványt tudnak felmutatni és kiknek atyjai magukat az ország érdekében bármily irányban kitüntették és szerényebb anyagi viszonyok között élnek.

Felvételi feltételek: a) állampolgári jog a magyar korona országában; b) szabályszerű életkor, amely a katonai alreáliskolák I. évfolyamára nézve a betöltött 10-ik évtől a még túl nem haladt 12. évig terjed; c) ép és jól kifejlett testalkat; d) a megkívántató tanulmányok befejezése és megfelelő erkölcsi magaviselet; e) a 28 K-ban megállapított évi tandíjfizetés kötelezettségének az elvállalása.

Az állami vagy köztörvényhatósági szolgálatban levők szabályszerűen bélyegezett kérvényüket előljáró hatóságuk útján, a honvédséghez tartozó személyek szolgálati úton; mások közvetlenül a honvédelmi miniszteriumhoz tartoznak beadni legkésőbb május 15-ig.

A kérvényhez melléklendők: a) honossági bizonyítvány, melyben a pályázónak községi illetősége is kiteendő; b) keresztlevél vagy családi értesítő; c) valamely katonai, a hadsereg vagy a honvédség tényleges állományába tartozó orvos-tudor által szabályszerűen kiállított orvosi bizo-

nyítvány; d) a mult iskolai évi bizonyítvány és a folyó évi iskolai bizonyítvány illetve értesítő; e) a szülők vagyoni viszonyait feltüntető hatósági bizonyítvány; f) esetleg a szülőknek a közügyek terén vagy közszolgálatban szerzett érdemeiről szóló bizonyítványok.

A *felvételi vizsgálat terjedelmére* nézve bő és alapos tájékoztatást nyújt a hadsereg számára kiadott Rendeleti Közlöny 1900. évfolyamának 6-ik számában közzétett és a pályázóknak a es. és kir. katonai nevelő és képző intézetekbe való felvételét tárgyaló szabályzat.

Ez a szabályzat Bécsben a es. és kir. állományomban vagy Seidel L. W. és fia bécsi udvari könyvkereskedőnél kapható.

Közgazdaság.

Védekezzünk a szőlő-lisztharmat ellen.

A szőlő nagyszámu betegségei közül kettő van olyan, mely évről-évre megtámadja szőlőtölkéinket és így az ellenök való védekezés a legfontosabb munkák közé kell immár sorolni. Ez a két betegség a peronospora és az oidium.

Mindkettő egyaránt veszedelmes, mert megakadályozza a fűtök kellő kifejlődését és kellő időben való megérését. Mig azonban a peronospora ellen való védekezés szüksége már a köz tudatba ment át és egyszer-kétszer jól-rosszul a peronospora ellen jóformán minden szőlősgazda védekezik, addig a lisztharmat (oidium) ellen való védekezés terén még nagyon el vagyunk maradva és igen sokan, kik az elmúlt esztendők mulasztásai folytán ugyancsak drága tandíjat fizettek, még mindig nem vehetők rá, hogy a szőlő ezen legveszedelmesebb ellenségével szemben a kellő óvintézkedéseket megtegyék.

Téves tan az, hogy az oidiumot okozó gombának téli alakja nincs s így magában a szőlőben egyik évről a másikra a lisztharmat betegség át nem öröklődik, hanem mindig külső (ismeretlen okból és helyről származó) fertőzésre van szükség, hogy a lisztharmat ismét kifejlődhessék. Igenis ismerjük ma már az oidium téli alakját, mely a szőlőtöke régi fáján szokta a telet átélni, hogy már kora tavasszal létrehozza a fiatal hajtásokon azokat a gócoakat, amelyekből egész nyáron rajzik ki a veszedelmes gomba. Istvánfi Gyula dr., a központi szőlészeti kísérleti állomás igazgatója hozta a mult évben ezen megfigyeléseit nyilvánosságra és véleményének helyességét egy a külföldi szaktekintélyek vizsgálati, mint ezernyi — a védekezés elmulasztása folytán — károsodott gazda szomorú tapasztalatai igazolták.

Azért mindenütt, ahol a mult évben vagy előzőleg lisztharmat mutatkozott, s így igen valószínű, hogy ez a betegség az idén is fel fog lépni, okvetlenül védekezzünk ellene kétszer-háromszor a szerint, hogy az időjárás alkalmas e az oidium terjedésének, vagy sem. Egyszeri előzetes védekezést minden szőlőtermelőnek a legmelegebben kell ajánlani, mert ott is, ahol eddig nem jelentkezett ez a baj, épséggel nincs kizárva, hogy az idej enyhe és felette nedves tél után fel fog lépni és az elővigyázat nem tanúsító szőlősgazdáknak ezrekre menő károkat fog okozni.

A legalkalmasabb, legbiztosabb és legtartósabb hatású elienszere a dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“, amelyet Magyarországon egy fővárosi előkelő kémiai gyáros állít elő és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hoz forgalomba. Ennek a pornak nagymennyiségű preparált réz és mézshydrát tartalma van, ami a kifújtatót szert oda tapasztja a növényhez és ott tartja addig, míg a levegő a kellő hőfokra felmelegedett. Ez a tulajdonsága a rézkénpor hatását függetlené teszi az időjárástól. A dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor használata tehát már ebből az okból összehasonlíthatatlanul előnyösebb, mint a tiszta kénporé. A rézkénporból a két-háromszori használat feltétlenül elegendő, míg a tiszta kénport legalább 3—4 szer, de sokszor 5—6-szor kell egy nyáron használnunk, ha a sikerről biztosak akarunk lenni.

Amellett sokkal kevesebb anyag is kell a rézkénporból, mint a tiszta kénporból, mert a legfinomabb kiporozott réteg is, állandósága foly-

tán elegendő arra, hogy a szőlőtökét az oidium-tól megvédje.

Végül a rézkénpor jelentékeny gálic tartalma miatt olyan helyeken, ahol a peronospora nem szokott veszedelmes mérvet ölteni, vagy ahol évek hosszú sora óta eszközölt lelkiismeretes védekezés folytán soha ki nem fejlődhetett, az első és harmadik permetezést is helyettesítheti. Ily esetben tehát a sokkal költségesebb permetezés elmaradhat és a rézkénpor úgy a peronospora, mint az oidium ellen megvédi teljesen a szőlőt.

A konyhakerti növények trágyázása. Nagy városok közelében megbecsülhetetlen értékű egy konyhakert, mert annak termékei állandó és biztos piacot találnak a városi lakosság körében s ha van a gazdálkodási ügyvitelek oly ága, mely jövedelem fokozására minden körülmények között alkalmas, úgy elsősorban a kerti gazdálkodást kell olyannak tekintenünk. — Hogy azonban valóban áldáshozó legyen egy kertgazdaság, nemcsak okszerű s a népesség igényeinek megfelelő kulturát kell abban folytatni, hanem arra is kell törekedni, hogy a meglehetősen költséges berendezés és kezelés minél nagyobb kamatot biztosítson, minél gyümölcsözőbb legyen. E törekvés elérésének egyedüli eszköze a trágyázás, mert trágyázással áll módunkban a növények fejlődését előmozdítani, azt siettetni, szóval kerti újdonságokat idejekorán a piacra juttatni. Konyhakerti terményeink az istállótrágyát mind igen jól tűrik s bármeányit is alkalmazunk abból, hátrányos következményeit sohasem fogjuk észlelni, ha csak nem túlságosan száraz a talaj. A konyhakerti növényeknek rendszeresen túlérett szarvasmarhatrágyát adunk s ez a legjobb, mert ezzel nemcsak földünk táperjét növeljük, hanem tulajdonságait is kedvezően befolyásoljuk. — Jó televénytartalmát is szaporítván, annak fizikai összetételét is előnyösebbé tesszük. De sikerrel használhatjuk fel a konyhakertekben az árnyékszék tartalmát is, különösen úgy, ha azt vagy fahamuval keverjük, vagy pótlólag káli-tartalmú műtrágyát adunk még mert az emberi ürülékben a foszforsav és nitrogén a káli-val szemben túlnyomó mennyiségben van képviselve, már pedig a tápanyag visszapótlásnál egyik főszabály az, hogy a tápanyagok között helyes egyensúly, megfelelő arány legyen. Hig ürüléket oly növényeknek adunk, melyek a friss trágyát szeretik pl. saláta, kalarábé stb. de ez ily hig ürüléket csak is akkor szabad használni, ha nyirkos az időjárás, mert száraz, forró napokon nagyon könnyen megtörténhet az az eset, hogy a hig ürülék a növényeket, illetve azok tövét kiégeti. Feltűnően gyorsítja a zöldségfélék fejlődését a chilalétram. A gazdaságban, illetve háztartásban összegyűlemlő fahamu és korom szintén jó szolgálatot tehet, különösen nedves talajon. Szóval a konyhakerti növények nagyon hálások a trágya iránt s attól sohasem kell tartani, hogy az a növénynek ártana. Külföldön pl. a legízletesebb zöldségfélék spárga, kalarábé stb. ép oly földetől kerülnek le, melyek gyakran trágyáztattak.

Selyem bluzok 2 frt 35 krajeártól fölfelé — meter — valamint a »Henneberg-selyem« fekete, fehér és színes 60 krajeártól 14 frt 65 krajeárig meterenként. Mindenkinek bérmentve és vámmentesen házhöz küldve. Mintákat postafordultával küldünk. — Schveizba küldendő levelekre kétszeres levélbélyeg ragasztandó. G. Henneberg es. és kir. udvari selyem-gyáros Zürichben.

Süketek hallanak.

»Die Illustrirte Welt« című folyóirat (Chis-wirek High Road No. 626 London W) egy csodálatos gyógymódnak a leírását közli, melyet sükettség, fülzúgás ellen, bárki otthon, mindig jó sikerrel használhat. Az ujság ezen száma mindenkinek ingyen megküldetik, ha a címét az »Illustrirte Welt« szerkesztőségébe beküldi.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonkint.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		8.50	8.60
rozs		6.50	6.60
árpa		6.—	6.50
zab		7.—	7.30
lőher		48.—	52.—
tengeri		6.—	6.50
bükköny		8.—	8.50
hajdina		—	—
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—
burgonya		—	—

Nyílt-tér.*

Egy elsőrangú hazai biztosító-intézet helyben kedvező feltételek mellett

főképviselet

keres. Megbízható, jó hírnévnek örvendő oly urak, akik képességet éreznek magukban nagyobb üzlet létesítésére, sziveskedjenek ajánlataikat „151 postafiók“ cím alatt Budapestre küldeni.

* E rovathatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

Ferenc József

keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes has-hajtószer.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség értésére adni, hogy a csabrendeki fogyasztási szövetkezet, mint ilyen, feloszlott s a feloszlott szövetkezet összes áruit felszereléssel, valamint az összes jogokkal együtt alulirott, mint a szövetkezet volt elárúsítója, átvettem és azt folytatni fogom.

Csabrendek, 1902. április hó 20.

Födő Mihály.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázó-lakk puha padló számára.

1 nagy palaek ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaek ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria”

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palaek ára 20 kr.

Fehér „Glazur”-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újjouanni befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.
(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

P A R I S 1900-ban.

Kéveköttő aratógép, Fűkaszalógép, Készülékészülék, „Daisy“ marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kéveköttőfonal gyártmányal.
Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-út 30. szám.

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen**, Ujváros-utcában 31. és 33. számú saját házhelyiségemben levő

disz- és műkályha készítő telepemén és raktáromon

minden, a mai kor és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s választékos készletben levő **disz- és műkályhák**, úgy a legújabb „**Secession**“ és „**Empirie**“ rendszerű, díszes kiállítási **kályhám**, valamint **építészeti diszitményeim** vannak és a szilárdságért kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban kiszolgálhatom.

S mivel minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél mind pontosság, mind ipartárgyaim kifogástalan minőségbeni kiszolgálásával magának a megelégedésteljes bizalmat minél jobban megnyerhessem: tisztelettel megjegyzem még azt is, hogy üzlettelepemén szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes» kályhák is díszes és szilárd kiállításban és a lehető legolcsóbb árakban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket várva, becses pártolást kérek, s kiváló tisztelettel

Németh Gábor,
agyagdisz- és műkályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Ujváros-utca 31.,
33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

A szőlő
OIDIUM
betegsége ellen

a legjobb szer a

DR. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban à kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban à kilogramm 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Ott, ahol múlt évben a peronospora nem tett kárt, de a lisztharman igen, az **első permetezés helyett** elég rézkénporral a tőkét beporozni. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

A por kapható: **Miklós János-nál Zalaegerszeg, Békefi Elek-nél Zala-koppány, Balogh Gyula-nál Bal.-Henyé.**

Egy jó családból való fiú tanonczul felvétetik UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

FÜRST SAMU

ZALAEGERSEGEN, KAZINCZY-TÉR, ☉☉☉☉☉☉☉☉

ajánlja a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és szíves támogatásába

férfi-szabó

üzletét

és kész férfi ruhák raktárát

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelölésével áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengels-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkivárást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöreszt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpénésznél, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a fülbőfödést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hópörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészt, rüh, kőz és kiütések, megszünteti továbbá a fülfájást, zugást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. Tessék mindig vigyázni a zöld apaca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyáros eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden posta-állomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégebbi sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkéményedésnél, vörhenynél, mindentéle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-ésű, dagadt lábknál, sőt csontszáznál is; ütött, szúrt, lött, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszálak, homok, dara, tövis stb.; mindentéle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebesedett lábknál. Egeft sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítóval együtt 3 korona 50 fillér. Számítalan elismerő bizonyítvány arcaiban megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“ beégetve legyen.

E két gyógyszerében felülmúlhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártatlan, világhírű személ, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszer.

== Kapható mindenütt. ==

ÖSTERREICHER SAMU

mezőgazdasági gépek és varrógépek
képviselete

NAGYKANIZSA.

Képvisele a hazai legnagyobb gépgyárak.

Megrendelések elfogadtnak: teljes gőzgarnitúrák, petroleum- és benzínmotorok, kézi és járgányosan cséplőkészletek, minden fajta vetőgépek, arató, fűkaszaló, szeeskavágó, daráló, tisztító rosták, ekék, boronák, szivattyúk, gyümölcs- és borsajtók, szőlőzúzók és mindennemű gazdasági gépek és géprészekre.

Acetylen világítás és vízvezeték berendezés előnyös feltételekkel. Gépolaj, zsákok és vízmentes ponyvák.

Használt gépek ujjal becseréltetnek.

Acetylen világításról, vízvezetékéről és malomberendezésről költségvetést és felvilágosítást kívánatra ingyen adok.

Gépjavitások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Jégbiztosítások

kötésének közeledtével felhívjuk a gazda közönség figyelmét a

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ

SZÖVETKEZETÉRE.

Ajánlatokat elfogad, felvilágosítással és nyomtatványokkal készségesen szolgál a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének Zalamegyében levő ügynökségei: Nagykanizsán Tóth Istvánnál, Sugár-út 18. sz.; Tapolezán Szigethy Ödönnél; Csabrendeken: Sümei Józsefnél; Káptalanfán: Ley Jánosnál; Karoson: Ujj Józsefnél; Galambokon: Kalocsi Jánosnál; Kollátszegen: Skobrics Józsefnél; Sümeghen: Sümegh Vidéki Gazdakör; Gógánfán: Zabó Gyula körjegyző; Nyirádon: Molnár József körjegyző; Dabronczon: Sárvári József tanító.

FOGORVOS

Med. Univ.

az összes gyógytudományok tudora, specialista
száj- és fogbeteggek részére.

Dr. Kalinovsky

Budapestről

ide Zalaegerszegre a napokban érkeznek és 10—14 napig működni fog

Szenzációs ujdonság!

Szájpadlás nélküli fogak, fogsorok és arany koronák készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül. Legújabb fogsorok fémlappal. Eltart emberéltig. Törés kizárva. Mérsékelt árak. Munkámért 10 évi jótállást vállalok.

Katonák, vasúti és állami hivatalnokoknak 50 százalék engedmény.

Fog és fogtőhuzás a legújabb amerikai módszer szerinti érzéstelenítéssel teljesen fájdalom nélkül.

Fogtisztítás fájdalom nélkül.

Fogtömések arannyal, platina, ezüst, cément, opál, üveg és porcelánnal.

Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitűnő anyagból.

Tört, rossz és használhatatlan fogsorok javítása és ujját átdolgozása 3 óra alatt eszközöltetnek.

➔ Szegényeknek ingyen délelőtt 7—9-ig. ➔

Állandó műterem Budapest, VII., Kerepesi-út 62.

TAVASZI SPORTCIKKEK.

Lawn-Tennis, Football.

Ping-Pong, korékpározó, úszó, utazó, valamint levágó sport-

cikkekről megjelent

LEGÚJABB KÉPES ÁRJEGYZÉKEMET

ingyen és bérmentve küldöm.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPESTEN, VI., Andrásy-út, Fonciére-palota.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan ételmód folytán gyomorban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejének miatt növényekből jó borral vegyítve készült, erősíti az ember gyomorszerzeit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, felesleges, elidegző anyagoktól és hatékonyan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgés, gyomorfájdalom, melyek idült gyomorban leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek. Szorulás, köhögéscsökkenés, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhányás a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Mura-szombat, Bellatincez, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Némethújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászó, Boba, Középbisztrice, Pinceze, Páka, Újudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyirád, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák-magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor.

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Épületfa eladás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy kitűnő minőségű

épületfákat, továbbá

fazsindelyt

raktáron tartok és a legjutányosabb áron árusítok.

Zalalövő, 1902. május hó.

Scheuer Dávid.

Carbolineum

Avenarius Patente

25 év óta legbecsesebb fakonzerváló eszköz.

Utánzásoktól óvakodjunk.

R. Avenarius Carbolineum-gyára Amstetten, Alsó-Ausztria.

Iroda: Bécsben III/1. Hauptstrasse 18.

Kapható Zalaegerszegén Gyarmati Vilmos kereskedésében.

Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a Sopron szab. kir. város tulajdonát képező

Pannonia-szálloda

bérletét 1902. évi április hóban átvettem. A szállodát, mely modern berendezésű kényelmes szobáival az ország vidékeiben ritkítja párját, saját kezelésében fogom vezetni, míg a szállodával kapcsolatos

vendéglőt

Monschein Ferenc urnak, a vendéglő eddigi közkedvelt főpincérének kezelésébe adtam, a ki jóízű ételekkel, zamatos borokkal és az ország legjobb sörével fogja a szálloda vendégeit figyelmesen kiszolgálni.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy vállatom szolgáltatait minél gyakrabban igénybevenni sziveskedjék. Mindenkor az lesz fő-törekvésem, hogy t. vendégeim még oly fokozott igényeit is a leg-teljesebb mérvben kielégítsem.

Kiváló tisztelettel

Wiedemann János

kávés és szállodás Sopronban.

H i r d e t m é n y.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**X. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A **Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizedik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeresemény.

Első osztály. Betét 12 korona Huzás: 1902. május 22. és 23.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1902. jun. 18. és 19.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1902. jul. 15., 16. és 17.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1902. szeptember 24-től október 21-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	Korona	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1.000.000	
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	(Egy millió)	
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 jutal. Kor. nyer. 600000 600000	
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000	1 á 400000 400000	
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000	1 á 200000 200000	
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000	1 á 100000 100000	
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000	1 á 60000 60000	
50 á 100	5000	60 á 300	18000	70 á 500	35000	1 á 40000 40000	
2000 á 40	116000	3900 á 80	312000	4900 á 130	637000	1 á 30000 30000	
3000 nyer. Korona	240000	4000 nyer. Korona	477000	5000 nyer. Korona	898000	20 á 2000 60000	
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1902. augusztus 13. és 14.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1902. szeptember 3. és 4.				2 á 30000 60000	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			3 á 20000 60000	
1 á	90000	1 á	100000			20 á 10000 200000	
1 á	30000	1 á	30000			50 á 5000 250000	
1 á	20000	1 á	20000			400 á 2000 800000	
1 á	15000	1 á	15000			720 á 1000 720000	
3 á 10000	30000	3 á 10000	30000			1000 á 500 500000	
5 á 5000	25000	5 á 5000	25000			27800 á 200 5560000	
8 á 2000	16000	8 á 2000	16000			30.000 nyer. és jut. Kor. 9.550.000	
10 á 1000	10000	10 á 1000	10000				
70 á 500	35000	70 á 500	35000				
3000 á 170	663000	3000 á 200	780000				
4000 nyeresemény	Korona 934.000	4000 nyeresemény	Korona 1.061.000				

Az I. osztály huzása 1902. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1902. évi április hó 27-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Törlesztéses kölcsönt

5%-os kamatra

földbirtokra, bérházakra

szereznek minden előleg nélkül, még abban az esetben is, ha magasabb kamatú kölcsönrel vannak megterhelve az első helyen.

Leveleket bővebb felvilágosítással vász bélyeg mellett postán elintézik

Sárkány József,

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Mindenütt,

még kis helyeken is, tevékeny ügynökök keresetnek. Kedvelt különleges cikk.

5 K 25 f naponként megkereshető, még mellékfoglalkozásként is.

Ajánlatok az eddigi foglalkozásról szóló jegyzékkel „Verdienst” jelige alatt és ezen újságra való hivatkozással H. Schalek hirdetési irodájához küldendő Bécsbe I.

Megfójt ez az átkozott köhögés!

Óh Jaj!

Köhhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egyszerű mellpasztillát, az étvágyat nem rontják és kiűnő izlesek.

Eljenni!

Dobozza I K és 2 K. Próbadohoz 50 fillér. Fő- és széküldési raktaár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, Váci-körút 17.

Egyszerű mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

ad. 1117/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közölni teszi, hogy a *Veszprémi Takarékpénztár* végrehajtónak *Kulesár Rozi Horváth Péterné és társai* végrehajtást szenvedők ellen 933 korona 16 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a baki 120. sz. tjkvben + 801. hrsz. alatt Kulesár Rozi Horváth Péterné tulajdonánál fölvevett ingatlanra 760 K; II. a baki 266. sz. tjkvben ugyanannak tulajdonánál felvevett következő ingatlanokra: I. 8/c 122/a/2, 588/b, 678/b hrsz. alattiakra 1256 K; III. a baki 413. számú tjkvben Horváth Mária Cseh Józsefné, Horváth József, Elek, Vilmos és kiskoru Rozália tulajdonánál fölvevett 336/c. 439/a hrszám alattiak 469 K; IV. a baki 7. sz. tjkvben fölvevett Horváth Péterné Kulesár Rozi jutalékára és pedig

+ 855. hrsz. alattira 19 K, + 862. hrsz. alattira 38 K, + 865. hrsz. alattira 63 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és erre határidőül 1902. évi május 27-ik napjának délelőtti 10 órakor Bak község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10%-át, vagyis 76 K, 125 K 60 f, 46 K 90 fillér, 1 K 90 fillér, 3 K 80 fillér, 6 K 30 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 48.

§-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság. Zalaegerszegen 1902. évi február hó 7-én.

Rutich, kir. tvszki bír.

JEGYZÉKE az

50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000,000 korona.

		Korona
1 jutalom	600000	
1 nyer. á	400000	
1 " "	200000	
2 " "	100000	
1 " "	90000	
1 " "	80000	
1 " "	70000	
2 " "	60000	
1 " "	40000	
5 " "	30000	
1 " "	25000	
7 " "	20000	
3 " "	15000	
31 " "	10000	
67 " "	5000	
3 " "	3000	
432 " "	2000	
763 " "	1000	
1238 " "	500	
90 " "	300	
30170 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	
50,000 ny. és jut. K összegben	13.160,000	

Az összes nyeremények 6 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Hat millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szabad. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet alatt** áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	—,75,	vagyis	1,50	korona
egy negyed (1/4) " "	1,50,	" "	3,—	" "
egy fél (1/2) " "	3,—,	" "	6,—	" "
egy egész (1) " "	6,—,	" "	12,—	" "

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év május hó 10-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főáruhánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

" 2. Muzeum-körút 11.

" 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni

Az összeget..... korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: .....

